

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/49/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819204675
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3819204675.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Svitana, PhD., a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v spore žalobcu: M. H. H. M. XX XXX XXX, so sídlom D. XX, Y., zastúpeného advokátom G. G. J., D. XX, Y., proti žalovanej: Y. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., Y. XXX/X, o zaplatenie 1.763,87 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 16Csp/94/2019-60 zo dňa 28. mája 2020 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobca **m á** proti žalovanej **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vo výroku I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.763,87 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 04.04.2017 do zaplatenia, to všetko v splátkach po 30,- eur mesačne, splatných počnúc právoplatnosťou rozhodnutia, vždy do 25. dňa v mesiaci, pod stratou výhody poskytnutých splátok v prípade nezaplatenia dvoch splátok. Vo výroku II. priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie zdôvodnil tým, že na základe zmluvy o poskytnutí P. pôžičky/zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo XX.XX.XXXX pôvodný veriteľ, W. B. L., N., poskytol žalovanej pôžičku - spotrebiteľský úver vo výške 2.000,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala uhradiť v 60 splátkach po 58,54 eur mesačne. V článku 12 bode 12.2 zmluvy bolo dohodnuté, že spoločnosť je oprávnená žiadať od klienta zaplatenie celej pohľadávky, ktorá sa stane okamžite splatnou, ak je klient v omeškaní s úhradou jednej splátky alebo čiastočného plnenia jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace. Žalovaná prestala dohodnuté splátky splácať a nezaplatila splátku splatnú v decembri 2016, pričom k zosplatneniu došlo dňa 19.03.2017. Z prehľadu splátok a úhrad mal súd prvej inštancie preukázané, že žalovaná mala po zosplatnení zaplatiť 2.889,51 eur, vykonala úhrady v celkovej výške 1.127,26 eur, pričom dlh vrátane zmluvnej pokuty predstavoval 1.968,11 eur a bez zmluvnej pokuty 1.763,87 eur.

1.2 Právne súd prvej inštancie posúdil vec podľa ustanovení § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, § 11 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Predmetnú zmluvu vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu a súčasne zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom dospel k záveru, že zmluva spĺňa náležitosti stanovené v § 9 zákona č. 129/2010 Z. z., na základe čoho nemožno konštatovať, že by sa daný spotrebiteľský úver považoval za bezúročný a bezpoplatkový. Z celkovej sumy, ktorú mala žalovaná po zosplatnení zaplatiť vo výške 2.889,51 eur, zaplatila spolu 1.127,26 eur, na základe čoho jej zostáva zaplatiť 1.763,87 eur vrátane nákladov na vymáhanie vo výške 1,62 eur, preto súd podanej žalobe v tejto časti ako opodstatnenej vyhovel. K námietke žalovanej, že v zmluve absentuje splátkový kalendár, súd prvej inštancie uviedol, že v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. nie je potrebné, aby súčasťou zmluvy bol splátkový kalendár. Súd

zároveň v zmysle § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. priznal žalobcovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej sumy, keďže žalovaná tento dlh nezaplatila ani na základe výzvy v liste zo dňa 29.3.2017. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 a § 218 ods. 1 veta druhá Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) V predmetnej veci bol žalobca v celom rozsahu úspešný, preto mu súd priznal plnú náhradu trov konania voči žalovanej.

2. Proti uvedenému rozsudku podala včas odvolanie žalovaná a navrhla, aby odvolací súd rozsudok zrušil, prípadne aby rozhodol, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov, na základe čoho žalovaná je povinná doplatiť žalobcovi sumu 872,74 eur s úrokom z omeškania v splátkach po 30,- eur mesačne. Uviedla, že dňa 04.03.2015 uzavrela s veriteľom spotrebiteľskú zmluvu, kde požičaná suma bola 2.000,- eur, pričom doteraz splatila 1.127,26 eur. V zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a § 1 a § 1a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. namieta výšku úrokovej sadzby ako rozpornú s maximálnou výškou úroku v obdobných prípadoch. Priemerná úroková miera úverov poskytnutých ako spotrebiteľské úvery v prvom štvrtroku 2015 pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou do 5 rokov predstavovala 9,99 %, za prvý polrok 2015 bola priemerná úroková miera 9,94 %. Odplata nemala prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN), pričom v danej veci dohodnutá fixná úroková sadzba 27,90 % prevyšuje prípustnú odplatu, ktorá mala byť približne 19,98 %. Preto má žalovaná za to, že predmetný úver sa má považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaná k odvolaniu pripojila tabuľku Priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že námietka žalovanej týkajúca sa ročnej úrokovej miery je neopodstatnená. Odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru bola vyjadrená v RPMN vo výške 27,90 % zhodne s dojednanou úrokovou sadzbou, nakoľko jedinou odplatom poskytnutého úveru bol len zmluvný úrok. Výška priemernej hodnoty RPMN pre úvery vo výške od 1.500,- eur do 6.500,- eur so splatnosťou od 1 do 5 rokov, zverejnená naposledy v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy Ministerstvom financií SR v súlade s § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v Súhrnných informáciách o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrtrok 2014, predstavovala 18,34 %. Výška dojedanej odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru v úverovej zmluve 27,90 % neprevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy a je v súlade so zákonom stanovenou maximálnou výškou odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 platného a účinného od 01.09.2014. Sám zákonodarcu v citovanom ustanovení považuje odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi do výšky dvojnásobku priemernej RPMN za akceptovanú, preto výška odplaty dojednaná v predmetnej úverovej zmluve nemôže byť označená za neprimeranú a v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca k svojmu vyjadreniu pripojil tabuľku Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrtrok 2014.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

5. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere (4.3.2015) ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

6. Podľa § 1 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom 04.03.2015, odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov.

7. Podľa § 1 ods. 3 písm. a) bod 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom 04.03.2015, odplatu podľa odseku 1 tvoria plnenia vyjadrené v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa považuje za plnenie za rok.

8. Podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom 04.03.2015, na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu^{2a}) naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

9. Vyššie uvedený odkaz 2a) v § 1 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. odkazuje na § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

10. Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. veriteľ je povinný predkladať Ministerstvu financií Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo") a Národnej banke Slovenska údaje o novoposkytnutých a poskytnutých spotrebiteľských úveroch.

11. Podľa § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. ministerstvo alebo ním určená osoba zverejňuje na webovom sídle ministerstva informácie z údajov podľa odseku 1. Národná banka Slovenska na svojom webovom sídle zabezpečí komunikačné prepojenie umožňujúce sprístupnenie informácií zverejnených podľa predchádzajúcej vety.

12. Podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom 04.03.2015, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

13. Podľa § 1a ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom 4.3.2015, najvyššia prípustná výška odplaty sa posudzuje podľa pravidiel uvedených v odsekoch 1 až 3 ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, ktorej predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi.

14. Aj keď metodiku, použitú v § 1 a § 1a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. (ktorými sa vykonáva ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka) odborná prax podrobuje kritike (najmä preto, že stanovuje porovnávanie neporovnateľných veličín: úrokov a iných peňažných plnení prepočítaných na jeden rok postupom podľa § 1 s priemernou hodnotou RPMN podľa § 1a), je potrebné dať za pravdu žalobcovi v tom, že ak zákonodarca stanovil maximálnu hranicu odplaty v zákone a vo vykonávacom predpise, nemala by sa odplata, ktorá neprevyšuje takto stanovenú hranicu, považovať za neprimeranú a v zásade ani za rozpornú s dobrými mravmi. Napokon žalovaná v odvolaní ani netvrdí, že by bol predmetný spotrebiteľský úver bezúročný a bez poplatkov pre rozpor dohodnutej odplaty za poskytnutie úveru s dobrými mravmi, ale pre to, že podľa nej dohodnutá odplata prekračuje zákonom resp. nariadením vlády stanovenú maximálnu hranicu.

15. V preskúmvanej veci bol jedinou dohodnutou odplatou za poskytnutie úveru úrok. Žiadne iné druhy odplaty nevyplývajú ani zo zmluvy samotnej, ani z tvrdenia strán. Podľa § 1 ods. 3 písm. a) bod 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. teda odplatu tvorí dohodnutý úrok (opakujúce sa plnenie v percentách za rok) vo výške 27,90 %.

16. V zmysle už vyššie citovaného ustanovenia § 1 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. treba na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty použiť priemernú hodnotu RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov, zverejnenú Ministerstvom financií SR naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. Nejde teda o priemernú RPMN za obdobie, v ktorom bola uzavretá predmetná zmluva (ako sa nesprávne domnieva žalovaná), a tiež nejde o priemernú RPMN na „spotrebiteľské a ostatné úvery“, ale o priemernú RPMN výlučne vo vzťahu k novoposkytnutým spotrebiteľským úverom bánk a pobočiek

zahraničných bánk, a to za predchádzajúce obdobie. Tieto údaje neobsahuje ani tabuľka predložená žalovanou k odvolaniu, ani tabuľka predložená žalobcom k jeho vyjadreniu k odvolaniu.

17. Údaje o priemerných hodnotách RPMN zverejňuje ministerstvo financií vždy štvrťročne, a to pozadu, po zosumarizovaní štatistických údajov za ten-ktorý štvrťrok. Preto je logické, že najvyššia prípustná výška odplaty sa síce posudzuje ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy (§ 1a ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.), avšak porovnávaným kritériom je priemerná hodnota RPMN zverejnená v čase predchádzajúcim uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy (§ 1 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.). Prijateľnosť výšky odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru totiž nemôže byť závislá od údajov, ktoré v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere nebolo ešte možné zistiť (takým je aj údaj o priemernej výške RPMN za obdobie, v ktorom bol predmetný úver poskytnutý). Keďže predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzavretá dňa 4.3.2015, teda v priebehu prvého štvrťroka 2015, je potrebné pre určenie maximálnej odplaty použiť údaje za štvrtý štvrťrok 2014 (posledný údaj, ktorý bol známy/zverejnený v čase predchádzajúcim uzavretiu predmetnej spotrebiteľskej zmluvy - § 1 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.)

18. Kritériom pre porovnávanie však nie sú údaje o úveroch poskytnutých veriteľmi (akýmkoľvek veriteľmi vo všeobecnosti), ako ich predložil žalobca, ale údaje o úveroch poskytnutých bankami a pobočkami zahraničných bánk (§ 1 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.). Podľa tabuľky Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 4. štvrťrok 2014, zverejnenej na web stránke Ministerstva financií SR, bola priemerná RPMN v uvedenom období na spotrebiteľské úvery so zmluvnou splatnosťou nad 1 rok do 5 rokov (vrátane) 13,95 %. Dvojnásobok tejto hodnoty (§ 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.) predstavuje 27,90 %. Z toho vyplýva, že odplata dohodnutá v predmetnej zmluve, spočívajúca v ročných úrokoch vo výške 27,90 %, presne zodpovedá hornej hranici prijateľnosti odplaty, teda neprekračuje najvyššiu povolenú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 a § 1a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Preto poskytnutý úver nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov.

19. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nebolo dôvodné. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav (vo vzťahu k dohodnutej výške odplaty za poskytnutie úveru) a správne tiež vec právne posúdil (keď dospel k záveru, že táto odplata neprevyšovala zákonom stanovenú hornú hranicu), preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej (výrok I.) potvrdil ako vecne správny.

20. Pokiaľ ide o výrok o trovách prvoinštančného konania (výrok II.), vo vzťahu k tomuto výroku žalovaná neuviedla samostatné odvolacie dôvody. Odvolací súd aj tento výrok, ako výrok súvisiaci s preskúmaným výrokom vo veci samej, považoval za vecne správny, keďže žalobca bol vo veci samej úspešný v celom rozsahu. Súd prvej inštancie tiež správne aplikoval ustanovenia § 255 ods. 1, ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP. Preto odvolací súd aj tento výrok potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalobca, preto mu odvolací súd priznal proti neúspešnej odvolateľke (žalovanej) nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške tejto náhrady trov, rovnako ako o výške náhrady trov konania pred súdom prvej inštancie, rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).